

ଭୁବନେଶ୍ୱର ଫିଲ୍ୟୁଅଲ୍ଲିଂ ଏର

୨୮-୪-୫୩

ବାଣୀ

ବାଣୀ

ସୁପ୍ରଭାତ ଫିଲ୍ମ୍ସ ଲିମିଟେଡେର ନିବେଦନ ୪ଞ୍ଚିରୋଦ୍ଧ ପ୍ରସାଦେର କାହିଁବି ଅବଲମ୍ବନେ (ରାଗକୁଳଙ୍କ ଶିଖନେର ସୌଜନ୍ୟେ)

প্রযোজনা : কালিকিন্ধর বিশ্বাস

আলোক চিত্ৰঃ জ্যন্তিভাই জানি
শব্দানুলেখনঃ সত্যেন চট্টোপাধ্যায়
শিল্প নির্দেশঃ অনিল পাল
সম্পাদনাঃ শ্রাম দাস, শিব ভট্টাচার্য

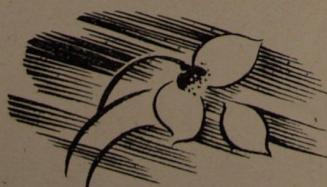
ব্যাবস্থাপনা : { পূর্ণেন্দু চৌধুরী
কালীপুদ্র সান্কী
স্থির চিত্র : শিল ফটো সার্ভিস
কৃপমজ্জা : মনোভোষ রায়
তড়িও নিয়ন্ত্রণ : প্রভাস তটাচার্য

প্রধান কম্মিশনের বিরুদ্ধে :	{ ছিছিলু ভূমণ চট্টোপাধ্যায়া অজিত কুমার মুখোপাধ্যায়া
সংগঠন :	{ চন্দ্ৰ কাস্তু মণ্ডল দীনেন্দ্ৰ নাথ রায়

— সহকারী বন্দু —

পরিচালনায় : বক্ষিম চট্টোপাধ্যায় ; আলোকচিত্রে : শশির ভট্টাচার্য, জগমোহন মেহেরোত্তা
শব্দান্তরণে : হর্ষ ছিত্র, মৃগাল গুহ্ণাকুরত ; সম্পাদনায় : রাম সাউ ;
সুরস্টিতে : প্রভাস দাস ; কলমজ্ঞায় : পরেশ দাস ; ব্যক্তিপনায় : প্রশান্ত দাস,
রাধামাধব বাগ ; শিল্পিদেশে : সুব্রহ্মলাল দাস ; তড়িৎ নিয়ন্ত্রণে : বিশ্বনাথ চট্টোপাধ্যায়,
কুম্বধন চৰ্জুন্তি, ফলী সরকার।

টেকনিসিয়ান্স ষ্টাডিও লিমিটেডে আর, সি, এ শব্দসম্মতে গৃহীত
বেঙ্গল ফিল্ম ল্যাবরেটরীজ লিমিটেডে পরিষ্কার্তা

— କୃପାଯନେ —

সন্ধ্যারাগী :	অসিতবরং :	শিশ্রা দেবী :	বীরেন :	কুষচন্দ :
ছায়া দেবী :	মনোরমা :	কেতকী :	সন্ধ্যাদেবী :	
দীৱাবতী :	মনোরমা (ছোট)	উয়াবতী :	তুলসী চক্র :	
ভাই বন্দ্যো :	প্রীতি কুমার :	আদিত্য :	বেচু :	
জীবনকুষঃ :	বলরাম :	তাৰাপদ :	জগবুদ্ধ প্রত্তি	

গীতিকার : প্রণব রায়
সুরসৃষ্টি : কৃষ্ণ চন্দ্ৰ দে
চিত্ৰনাট্য ও প্ৰচালনা
মধু বসু

পরিবেশক — রাণা এণ্ড দত্ত
৫৬, বেন্টিঙ্ক প্রিট, কলিকাতা-১

ଗାଁମ

ଜୀବନେର ବୁଦ୍ଧର ପଥେ ଚଲତେ
ଗେଲେ ତାର ପତନ ଓ ଉଥାର
ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ । ଏହି ଅନିବାର୍ଯ୍ୟକେ
ବୋଧ କରତେ ପାରେ ମାନୁଷରେ ସେ
କ୍ଷମତା ନେଇ । ରାଧିଓ ପାରେନି ।

କର୍ମ ରାମୀର ଶଶ୍ୟାପାଞ୍ଚେ ସେ କଠ
ବିନିଦ୍ର ରଜନୀ ଯାପନ କରେଓ କିଛୁତେଇ
ରାଥହରିକେ ଆରୋଗ୍ୟେର ପଥେ ଆନା ଗେଲ
ନା—ଗ୍ରାମେର କବିରାଜୁ ଆଶାର କୋନ
ବାଣୀ ଶୋଭାତେ ପାରଲେ ନା । ତଥନ ଗ୍ରାମ-
ସଙ୍କଳ୍ପକୀୟ ଏକ ମାସି ଏସେ ଏକଦିନ ଅଯାଚିତ-
ତାବେ ରାଥୀର ତୟାଧିନ ଦ୍ୱଦ୍ୟ-ଆକାଶେ କ୍ଷୋଣ
ଆଲୋକ-ରଶ୍ମିର ମତ ବଲଲେ, କଲକାତାର କାଳୀ-
ଧାଟେ ମା-କାଳୀର କାହେ ମାନତ କରତେ—ତବେଇ
ରାଥହରିର ଅମୁଖ ସେବେ ଯାବେ । ସରଳା ପଞ୍ଜୀବାଲା
ମାସିର କଥାୟ ସମ୍ମୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱାସ କରେ ମାସିର ସଙ୍ଗେ
ଚଲେ ଏଲ କଲକାତାଯା ।

ଶୁରିତ-ଯୋବା ରାଧି ହଲ ମାସିର ମୂଳଧନ । ଏହି
ମୂଳଧନକେ ଭାଙ୍ଗିବେ ମାସି ତାର ଜୀବନେର ବାକି
ଦିନଶ୍ଳୋକେ କରତେ ଚାଇଲ ସ୍ଵଚ୍ଛଦ ଓ ସ୍ଵଚ୍ଛଳ ।
ରାଧି ସ୍ଥନ ଦେଖେ କିମ୍ବେ ଯେତେ ଚାଇଲ ମାସି
ତଥନ ତାକେ ବୋବାଲ ସେ ରାଥହରି ନିର-
ଦେଶ—ଆର ତା ଛାଡ଼ା ରାଧିକେ କେନ୍ଦ୍ର କରେ
ପ୍ରାମେ ନାହା କୁଝୁ ରାଟ୍ ଗେଛେ । ରାଧିକେ
ମାସି ଗାନ ବାଜନା ଶିଥିରେ ତାର
କାହେଇ ରେଖେ ଦିଲ । ଏମନ ସମୟ
ତାର ଜୀବନେ ଏଲ ଏକ ଧନୀର
ରୂପାଳ । ରାଧିର ଜୀବନେର
ମୋଡ ଗେଲ ଘରେ—ରାଧି ହଲ
ଚାକ ।

ଏହି ଭାବେ ଦିନ କେଟେ
ଯାଏ ।

ଏକଦିନ ଦୁର୍ଯ୍ୟାଗେର ରାତେ ଚାକର ଜୀବନେ ଆର ଏକ ନତୁନ
ଅଧ୍ୟାୟ ସୁରୁ ହଲ ।

ସେଇ ଦୁର୍ଯ୍ୟାଗେର ରାତେ ତାର ବାଡ଼ିତେ ଏଲ ଏକ ନତୁନ ଅତିଥି ।
ଅଦୃଷ୍ଟେର ଏମନି ପରିହାସ ସେ ଅତିଥି ଆର କେଉ ଯନ୍ତର ତାର
ବ୍ୟାଧି ରାଥହରି । ଏତ ବଛର ପରେ ପ୍ରଥମ ଦର୍ଶନେଇ ଚାକ ତାକେ
ଚିନ୍ତତେ ପାରେ—ତାକେ ସାଦରେ ବାଡ଼ିର ଭିତରେ ଡେକେ ନିଷେ ଯାଏ—କିନ୍ତୁ
ନିଜେର ପରିଚୟ ଦିତେ ସାହସ କରେ ନା । ଏତଦିନେର ଲୁଣପାଞ୍ଚ
ସୁତି ତାର ମାନସପଟେ ଆବାର ପରିକାର ଜେଣେ ଓର୍ଟେ—କିନ୍ତୁ ରାଥହରି
ତାକେ ଚିନେଓ ଚିନ୍ତତେ ସାହସ କରେ ନା—ସମାଜ, ସଂକ୍ଷାର, ସଦେହ ସର
ମିଳେ ତାକେ ଆଚନ୍ଦ କରେ ରାଧେ ।

ସମୟ ରାତ ରାଧି ତାର ମନେର ସଙ୍ଗେ ଯୁକ୍ତ କରଲ । ରାଧି ବୁଝାତେ ପାରେ
ଯେ ରାଥହରି କଥନ ଓ ତାକେ ତାର ଭ୍ରମ ବଳେ ଗ୍ରହଣ କରତେ ପାରବେ ନା । ଯାର
ଆଶାର ଏତଦିନ ସେ ଅପେକ୍ଷା କରେଛିଲ ଆଜ ତାକେ କାହେ ପେଣେଓ
ଆପନାର କରେ ପେଲନା । ସେ ଛୁଟେ ଏଲ ଗନ୍ଧାର ଗୋବ୍ୟାମୀର କାହେ ।
ରାଧିର ସଙ୍ଗିତ ସାଧନାର ମୂଳେ ଛିଲ ଗୋସାଇଜୀର ଅକ୍ଷାତ୍ ପରିଶ୍ରମ—ତାକେ
ନିଜେର ମେଘେର ମତ ଘରୁ କରେ ତିନି ଗାନ ଶିଥିମେଛିଲେଣ । କିନ୍ତୁ ସେ
ଦୁର୍ଯ୍ୟାଗେର ରାତେ ଗୋସାଇଜୀଓ ତାକେ କରଲେଣ ବିମୁଖ । ସେଥାମେଓ
କୋନ ଆଶ୍ରମ ନା ପେଣେ ତାର ଜୀବନେ ଆସେ ଧିକ୍କାର—ସବ ଥେକେଓ ସେ ଆଜ
ନିରକ୍ଷଣ । ସରବାଡ଼ୀ, ଶ୍ରୀରାଧା, ସମ ହେବେ ମେଲେ ଏହି ଦୁର୍ଯ୍ୟାଗେର
ରାତେ । କୋଥାଏ ? କୋନ ଅଜାନାର ସଙ୍କାନେ ? ସେ
ଅଦୃଷ୍ଟ ପରିହାସେ ମେ ଆଜ ଅପବାଦେର ବୋବା ଧାଡ଼େ ନିଷେହେ—ତାର
ପରିଣାମ କି ହଲ ?

ରାଥହରିର ସଙ୍ଗେ ରାଧିର କି ପୁନରାୟ ଦେଖା ହେବିଲ—ସେ କି ତାକେ
ଗ୍ରହଣ କରତେ ପେରୋଛିଲ ।

* * * *

ମନ୍ତ୍ରୀତି

(୧)

ଅଥିବୋ ସେ ମନ ମାଝେ

ଆଶାର ବୀଶରୀ ବାଜେ

ନୟନେ ଜଡ଼ାଯେ ଆଛେ

ଶୁଣ୍ଠ ଶୁଣ୍ଠ ଘୋର ।

ମୋହନିଆ ମଧୁରାତି ମୋର

ନା ମିଟିତେ ମନୋସାଧ ହୋଇ ନାକ' ଭୋର

ମୋହନିଆ ମଧୁରାତି ମୋର ।

ଶୁଣ୍ଠତାରା ଅଭ୍ୟାଗେ ଟାଦେର ବାଦର ଜାଗେ

ଶ୍ଵାମ-ଗଲେ ବୀଧି ଆଛେ ରାଧା-ବାହ ଡୋର

ମୋହନିଆ ମଧୁରାତି ମୋର ॥

(୨)

ମୋର ଦେହ ଛାଡ଼ି ପ୍ରାଗ ଯେନ ଗେଲ ବହୁର
ସବ ମାଧ୍ୟବ ଗେଲ ମଧୁପୂର
ମୋର ଦେହ ଛାଡ଼ି ପ୍ରାଗ ଯେନ ଗେଲ ବହୁର—
ସବ ଶୁଣ୍ୟ ଦେଖି—ଶ୍ଵାମ ବିଲେ ସବ ଶୁଣ୍ୟ ଦେଖି
ହାରାଯେ ପ୍ରାଗେର ପ୍ରାଗ ଶ୍ଵାମ ଚାନ୍ଦେ—
ସଥି ଗୋ ସବ ଶୁଣ୍ୟ ଦେଖି—
ପ୍ରାଗ ଯେନ ଗେଲ ବହୁର ॥
ପିଯା ବିଲେ ଶୁଖୋରେଛେ ଶୁଖେର ଶାଗର
ହୃଦୟ ଲୟେ ଆର୍ଥି ଏକ ବୀଧିଯାଛି ଧର
ଆମାର ଦିନ କାଟେ ନା—
ଶ୍ଵାମ ବିଲେ ଆମାର ଦିନ କାଟେ ନା
(ମୁହଁ) ଶୁଖେର ଦିନ ତୋ କୁରାଯେ ଯାଇ
କେନ ଆମାର ହୃଦୟେର ଦିନ କାଟେ ନା ।

(୩)

ଭେଦେ ଗେଛେ ଭୁଲ ତବୁ ଧରା ଫୁଲ
ଶୁଣ୍ଠଭି ଆକୁଳ ମନେର ବଲେ ।
ଖେଲା ହ'ଲ ଶେଷ ତବୁ ତାରି ରେଶ
ଜଡ଼ାଯ ଆବେଶ ଆଜୋ ଅସମେ
ଅତୀତ ଦିନେର ଛିନ ମାଲାଯ
ଶୁଣ୍ଠିର ଭମର ଆଜା କାନ୍ଦେ ହାଯ
ବିମନା ହନ୍ଦୟ କେନ ଚେଯେ ରଯ
ଖେଲା ଭାଙ୍ଗା ଖେଲା ସରେର କୋଣେ ।
ଦୀପ ଲିଭେ ଗେଛେ ବାସର ସରେ
ଶୁଣ୍ଠ ଶୁଣ୍ଠଟୁକୁ ତବୁ ମନେ ପଡେ
ପ୍ରଥମ ଜୀବନେ ସେ ପ୍ରେମ କାନ୍ଦାଯ
ଏ ଜନମେ ତାରେ ଭୋଲା ନାହିଁ ଯାଇ
କୋଥେର ବାହିରେ ହାରାନ୍ତୁ ଯାହାରେ
ମେ ଆମେ ଫିରେ ମନ ଗହନେ ॥

(୩)

ଆପନ କରେ ନା ଓହେ ଆମାୟ, ଆପନ କରେ ନା ଓ
ଆମାୟ ତୁମି ନା ଓ ହେ ପ୍ରଭୁ ଆପନ କରେ ନା ଓ
ହେ ଗିରିଧର—

ଆମାର ପାଯେ ଆମାରେ ମିଳା ଓ
ଆପନ କରେ ନା ଓ ।

ମୋର ଜୀବନ-ତରୀ କୁଳ ହାରାଲେ ।

କୋଥାଯା ଦିଶା କୋଥାଯା ଆଲେ ।

ଆମାର ମନେର ଅନ୍ଧକାରେ ପ୍ରଦୀପ ଜେଲେ ଦା ଓ,
ଆପନ କରେ ନା ଓ ।

ମୁଖେ ପାନେ ଚାଓ
ଆପନ କରେ ନା ଓ ।

ଶୁଣ୍ୟ ପ୍ରାଗେର ମିଟା ଓ କୁନ୍ଦା ।

ତମେ ହୃଦୟରଗ, ଚାଓଗେ ଆମାର
ମୁଖେ ପାନେ ଚାଓ
ଆପନ କରେ ନା ଓ ।

ଆମାଯ ତୁମି ନା ଓ ହେ ପ୍ରଭୁ,
ଆପନ କରେ ନା ଓ ।

(୪)

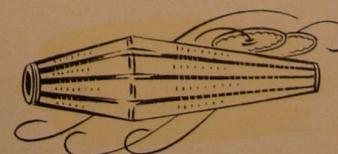
ସଥି ଶ୍ଵାମ ନାହିଁ
ତବୁ ଶ୍ଵାମେର ବୀଶରୀ ବାଜେ
ଶୋର ମନମନ୍ଦିରେ
ଏକ ଗୋବିନ୍ଦ ଶତ ଶତ ହେଁ ରାଜେ ।

ଆମି ଅନ୍ତିମ ଶେଷ ବିଛାଇମୁ
ତବୁ ବନ୍ଦ ହେଲି ଆଖି
ମୋର ପରାଣ ବୀଶୁଦ୍ଧ ଫିରେ ତାହି
ଏ ପ୍ରାଗ ରଯେଛେ ବାକୀ ।

ଆମି ବଲବ ତାରେ ଭିକ୍ଷା ଦା ଓ
ଆମି ବଲବ ତାରେ—

ଶୁଣ୍ୟ ଶେଷ ଦେଖାଟୁକୁ ଭିକ୍ଷା ଦା ଓ
ଆର କିଛୁ ଆମି ଚାହି ନା ହେ ନାଥ—

ମୋର ମରନେର ଆଗେ ଶେଷ ଅଭ୍ୟାଗେ
ଶୁଣ୍ୟ ଶେଷ ଦେଖାଟୁକୁ ଭିକ୍ଷା ଦା ଓ ।

বিভূতিভূষণ বল্যেপার্শ্যের
পথের পাঁচালী
পরিচালনা • মন্ত্রজিৎ রায়

পাঁচালীর পাঁচালী
১০০০ টাঙ্কা

লিটল পিকচার্সের
গুঙ্গা
পরিচালনা • তপন সিংহ
রূপায়ণে • মঞ্জু • অনুভা • অভি

রাণা এ ও দত্ত, ৫৬, বেণুক ষ্ট্রীট, হইতে সম্পাদিত ও প্রকাশিত।
ইষ্টল্যাঙ্গ প্রেস সার্ভিস, ২৯, ওয়াটারলু ষ্ট্রীট, কলিকাতা-১